

BREU HISTÒRIA DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

J. M. Martí i Bonet

26 de novembre de 2011

Breu història

El cristianisme arrelà aviat en aquest territori, coincidint amb el procés de romanització. Hi ha indicis de vida cristiana des del segle III. Hom pot constatar la presència evangelitzadora de sant Cugat, que fou màrtir durant la persecució de Dioclecià (304), i la tradició local forneix notícies d'altres màrtirs, com santa Eulàlia o sant Medir, santes Juliana i Semproniana i el bisbe sant Sever, són històricament més dubtosos. El primer bisbe de l'antiga Barcino conegut documentalment és Pretextat, que assistí al concili de Sàrdica l'any 343. Uns anys més tard ocupava aquesta seu el cèlebre Pacià (360-390), il·lustre escriptor i sant. A les acaballes del segle IV en fou bisbe Lampi (393-400), que conferí l'ordenació sacerdotal a Paulí de Nola. Pertany a aquesta època la basílica dedicada a la Santa Creu, amb baptisteri exempt, localitzada arqueològicament en el subsòl de la catedral actual. A partir del segle V s'obrí una època confusa, en general, i en particular per a l'Església catòlica hispànica, a causa de la irrupció dels gots i dels visigots, els quals portaren l'heretgia arriana. Fins al 589 sembla que hagueren de coexistir dues autoritats episcopals dins la mateixa ciutat de Barcelona: la del bisbe catòlic i la de l'arrià. Durant el domini visigòtic Barcelona era una de les catorze diòcesis de la província eclesiàstica de la Tarraconense i s'hi celebraren dos concilis generals de tot Hispània els anys 540 i 599. El 450 es creà el bisbat d'Ègara (Terrassa), desmembrat del territori de Barcelona, que comprenia la zona prelitoral que anava de Pontons al Montseny i que subsistí fins a la invasió dels àrabs.

- Els efectes de la invasió sarraïna a la Tarraconense son encara en bona part desconeguts. En termes generals, consta que pactaren diverses condicions que permetien la continuació del culte cristià, com l'impost que havia de pagar la majoria de la població que no es convertí a l'islam. Malgrat tot, una bona part de la població, entre la qual alguns dels dirigents eclesiàstics, com el bisbe de Barcelona Laülf i el d'Ègara (de qui es desconeix el nom), fugiren cap a llocs més segurs, com el Pirineu, el Montseny o Sant Llorenç del Munt. Però els habitants de Girona, Barcelona i Terrassa (Ègara), tot i mancats de bisbes, estaven organitzats de tal manera i amb prou llibertat per poder oferir llurs ciutats al rei Carlemany quan aquest inicià la campanya de conquesta al sud del Pirineu.

Segles IX i X

- Els carolingis mai no veieren amb bons ulls l'antic estament episcopal visigot, que en cap cas no fou retornat a llurs antigues seus; al contrari, imposaren a l'episcopat clergues totalment fidels a l'imperi, oriüds, no d'Hispània, sinó del regne dels francs. Així, a Barcelona, el primer bisbe després de quasi cent cinquanta anys de silenci és un tal Joan (850), i poc després Ataülf (857-861);

el tercer, Frodoí (861-890), va ser enviat per Carles el Calb a Barcelona per extirpar les restes de les estructures romano-visigòtiques. El territori del bisbat d'Ègara quedà integrat novament dins el de Barcelona al segle X, Sota els carolingis, el bisbat de Barcelona fou sotmès a l'arquebisbat de Narbona, ja que Tarragona restava en mans sarraïnes. La subjecció era vista de mal gust pels bisbes del segle X, posteriors a Frodoí, i per això nasqueren diversos intents per restaurar l'antiga província Tarraconense, que sempre xocaren amb l'oposició de Roma, de la seu de Narbona i dels rels carolingis. Durant el període entre els segles IX i X, les ràtzies sarraïnes foren funestes per a l'Església barcelonina. Cal destacar-ne la del 852 i especialment la d'Al-Mansur (985), que provoca un retrocés lamentable en els progressos territorials del bisbat, ultra la devastació de temples, arxius i biblioteques. Encara avui es pot constatar el flagell d'aquell cabdill en zones arqueològiques i en els documents dels nostres arxius, com el pergamí del 987 de l'Arxiu Diocesà de Barcelona, testament sacramental de Muç, fill de Fruità, on s'explica que el 6 de juliol de 985 Barcelona fou saquejada i incendiada, els seus habitants morts o fets captius, entre els quals l'autor del testament. La catedral de Barcelona, que era encara l'antiga basílica d'època paleocristiana, va ser destruïda.

Segle XI

- A partir del segle XI, l'Església barcelonina, estructurada sota el poder carolingi, s'organitzà de nou a l'ombra dels poders civils emergents. Els bisbes que van des de Teoderic fins a Folc (a. 904-1099) es caracteritzen per llur total submissió a la casa vescomtal barcelonina: els vescomtes disposaven de la mitra i consideraven el bisbat com una propietat seva, i per això actuaven ignorant-lo i fent-lo objecte de venda o d'herència. També l'Església de Barcelona amb les seves parròquies sofria les investidures laiques i àdhuc la simonia. Els bisbes, interessats en l'adquisició de territori per ampliar llur jurisdicció, destacaven més com a batalladors al costat del comte que no pas com a pastors. D'aquest període, cal destacar-ne dos fets singulars: la donació, per part de Mugahid, de la jurisdicció episcopal de la zona de Dènia, Alacant i Mallorca al bisbe de Barcelona, Guislabert (a. 1050), i la construcció de la catedral romànica de Barcelona per Ramon Berenguer I i Almodis, consagrada per Guifred (1058), arquebisbe de Narbona, assistit per l'esmentat Guislabert de Barcelona.

Segle XII

- Al segle XII es portà a terme l'organització del bisbat de Barcelona en parròquies. Amb sant Oleguer, fou prepòsit de les canòniques de Barcelona i de Sant Adrià de Besòs, i abat de sant Ruf d'Avinyó. Aquest gran prelat fundador de la col·legiata de Santa Maria de Terrassa abans de ser bisbe de Barcelona (1114-1137), i en ell s'inicià el període de l'aplicació de la reforma gregoriana: en la que no s'admetia la investidura laica. Oleguer és el bisbe més eminent de l'Edat mitjana, amb una gran influència sobre tota l'Església llatina.

Participa a molts concilis europeus i fou conseller de Ramon Berenguer III en la seva política ultrapirinenca, iniciada amb el casament del comte amb Dolça de Provença. Amb ell es completa la desitjada recuperació de la seu metropolitana de Tarragona, de la qual Barcelona depenia nominalment des del 1091, i de la qual fou nomenat arquebisbe (1118), bé que no deixa mai la mitra de Barcelona. Dins aquest mateix període, entre els segles XI i XII, adquiriren gran importància els monestirs de Sant Cugat del Vallès i de Santes Creus, que assoliren llur màxima esplendor, tot beneficiant la diòcesi en els camps religiós i cultural. Al segle XIII Sant Cugat tenia el patronatge sobre 64 parròquies barcelonines.

Segle XIII

- Durant el segle XIII s'inicià la presència i la influència dels ordes mendicants, que arrelaren en diverses poblacions com Barcelona, Mataró, Vilafranca del Penedès i d'altres. A l'entrada dels franciscans i dominicans a la diòcesi, s'hi afegí la fundació, el 1218, de l'orde mercedari per sant Pere Nolasc, amb ajut del bisbe Berenguer de Palou (1212-1241) i del rei Jaume I. La col·laboració d'aquest bisbe en la conquesta de l'illa de Mallorca (1229) valgué a la mitra de Barcelona d'obtenir el domini feudal sobre amplies zones de Mallorca, com Andratx i altres indrets, que roman fins al segle XIX, com ho demostra la munió de documents conservats a l'Arxiu Diocesà de Barcelona. El 1233, Jaume I cedi a les fortes pressions del papa i implantà, amb l'ajut de sant Ramon de Penyafort, la inquisició pontifícia a Barcelona per combatre els càtars.

Segle XIV

- Dins la història de La diòcesi de Barcelona és destacable el pontificat de Ponç de Gualba (1303-1334) a qui es deu la continuació de la construcció de la catedral gòtica de Barcelona, iniciada el 1298 pel bisbe benedictí Bernat de Pelegrí i pel rei Jaume II, i sobretot per l'organització burocràtica de la diòcesi, amb la imposició de la redacció de registres documentals de les diverses activitats portades a terme per la cúria episcopal: visites pastorals, gràcies (Gratiarum), comuns (Communium) i d'altres. Alguns dels volums que s'iniciaren durant el seu pontificat, conservats encara a l'Arxiu Diocesà de Barcelona, són els més antics d'Europa en llur categoria i s'hi observa la influència del papa, resident a Avinyó, Joan XXII (1316-1334), i de la seva cúria, reflectida en la intricada i fèrria legislació sobre els benefets, tan nombrosos a la diòcesi de Barcelona. En aquesta època existien uns set mil clergues dins la demarcació diocesana; especialment cal fer esment dels 250 de a catedral.

Segle XV

- El Cisma d'Occident influí també en la vida de la diòcesi. Els bisbes de Barcelona (Andreu Bertran i Francesc Climent Sopera) tributaren durant molt de temps obediència als papes d'Avinyó. En correspondència, Benet XIII (Pere de Luna), en el seu pas cap a Peníscola, concedí molts privilegis a la catedral de Barcelona i al seu capítol. Finalment, però, Francesc Climent canvià la seva obediència en favor del papa Martí V, que li concedí el títol de patriarca. A aquest bisbe es deu un gran impuls en l'obra de la catedral de Barcelona.
- Amb el bisbe Joan Soler (1446-1463) s'inicià la influència dels papes valencians de la casa Borja, Calixt III i Alexandre VI, i també el mal costum dels bisbes de residir poc a la seu episcopal. Soler fou un dels més eminents teòlegs dels papes Nicolau V i de Calixt III. En morir, la diòcesi romangué en un estat confús durant deu anys, a causa de la guerra contra el rei Joan II i la manca d'entesa amb el papa. El seu successor, Joan Ximenis, mai no pogué prendre possessió del càrrec, a causa de l'oposició dels canonges, que havien elegit Miquel de Torrelles, i va ser sepultat al monestir de Poblet (27-VII-1472). La influència dels Borja es féu sentir de nou amb el nomenament d'un dels seus parents, Roderic de Borja, nebot del papa Calixt III i oncle del futur papa Alexandre VI (a. 1467-1472), però estigué absent de la diòcesi i residí habitualment a Roma; la cura de la diòcesi fou encarregada al capítol, concretament als vicaris capitulars Sors i Traveret, i els canonges assoliren gran poder i prestigi. Durant el pontificat de Gonzalo Fernández de Heredia (1478-1490) fou introduïda a la diòcesi la Inquisició Espanyola (1483). La influència dels Borja es torna a sentir arran del nomenament d'un cosí del qui seria papa Alexandre VI: Pere García (1490-1505), cèlebre a la cort pontifícia per les seves disputes contra les tesis neoplatòniques de Pico della Mirandola. Un cop a Barcelona, intenta reformar la diòcesi, però tingué greus dificultats a causa d'un sector d'oposició aferrissada, i consta que el 26 de juny de 1500 un centenar de persones envaí el palau episcopal i el bisbe es veié obligat a demanar l'ajut dels soldats. En aquest episodi morí una persona.

Segle XVI

- La política absentista de molts dels bisbes barcelonins del segle XV, que gairebé sempre residiren a les corts pontifícies o reials (Gonzalo Fernández de Heredia, Pere García), provoca l'augment del poder i del prestigi del capítol catedralici que s'encarregava de fet del govern de la diòcesi. A la mort de Pere García (1505), els canonges s'oposaren a la designació del nou bisbe, Enric de Cardona, feta pel papa, i proposaren llur propi candidat, l'ardiaca Lluís Desplà. El 1521 figura com a electe el canceller Joan de Cardona enfront del nou bisbe efectiu, el cardenal Guillem Ramon de Vic. En morir aquest s'obrí un nou conflicte entre l'emperador Carles, qui havia designat Lluís de Cardona, i el papa, partidari del cardenal Silvio Passarino. La diòcesi va ser, però, regida de fet per l'arquebisbe de Salònica, Joan Miralles, el qual fou ratificat en aquesta seu pel papa en morir Passarino el 1529.

- No fou fins a l'elecció del bisbe Jaume Caçador (1546-1561) que desaparegué el problema de l'absentisme dels bisbes de la diòcesi barcelonina. Amb aquest prelat s'inicià la reforma diocesana d'acord amb l'esperit del concili de Trento, en el qual representaren un important paper els ordes religiosos reformats (caputxins, carmelites descalços ...), i hi destacà la presència dels jesuïtes del Col·legi de Betlem. El 1598 el bisbe Dimas Lloris inaugura el seminari tridentí a l'antic convent de Montalegre.

Segle XVII

Durant el segle XVII, els bisbes de Barcelona estigueren associats a càrrecs de política civil, sovint per influència dels monarques. Dos bisbes de Barcelona van ser lloctinents de Catalunya: Joan Sentís (1622-1626) i García Gil Manrique (1640). Aquest fou el primer d'una sèrie de bisbes castellans que governaren la diòcesi entre el 1633 i el 1691, només interrompuda pel nomenament de Ramon de Sentmenat (1655-1663). A partir del 1643, l'oposició entre les autoritats franceses i la clerecia catalana s'aguditzà i el vicari general, Galceran de Sentmenat, va ser expulsat, juntament amb altres clergues barcelonins. En acabar la Guerra de Successió, el bisbe Benet de Sala hagué d'abandonar Barcelona i morí a l'exili, a la cort de l'arxiduc Carles. Fou sepultat però en l'església de Roma de Sant Pau "extra mura".

Segle XVIII

- El 1715, tres-cents eclesiàstics van ser expulsats per llur actitud contrària a Felip V. S'obrí aleshores un període de regalisme que comportà un important retrocés de la llibertat pastoral de la diòcesi. Una de les evidències més paleses de la situació fou l'expulsió dels jesuïtes d'Espanya el 1767. D'altra banda, fins al 1850, només tres dels bisbes de Barcelona van ser de parla catalana: Pau de Sitjar, Ascensi Sales i Josep Climent, fet que incidí en gran manera en la marxa religiosa i cultural de l'Església barcelonina.

- Josep Climent (1766-1775) ordena el trasllat del seminari tridentí a l'antic Col·legi de Betlem, que romania desocupat des de l'expulsió dels jesuïtes. La institució rebé aleshores el nom de Col·legi episcopal de Nostra Senyora de Montalegre i aviat esdevingué el principal centre d'ensenyament superior de la ciutat de Barcelona. També creà la Biblioteca Episcopal (1772), a partir del fons del seminari i a la qual s'integrà el fons del Col·legi de Betlem, funda escoles primàries gratuïtes i acceptà el català com a llengua pastoral. L'arbitrarietat en el nomenament de responsables diocesans fou constant durant tot el segle. Foren suspesos els sínodes diocesans i hom exercí, des del govern, un control absolut sobre les activitats episcopals, tot controlant el nomenament dels vicaris episcopals i reduint al màxim la jurisdicció episcopal i llur prestigi. Tal era la situació a l'entrada de les tropes napoleòniques a Espanya.

Segle XIX

- La invasió napoleònica comporta per a la diòcesi una campanya de persecució contra l'Església. Des del 1808 fins al 1814 la seu de Barcelona restà sense bisbe. Molts convents foren tancats i se suprimiren els ordes religiosos, i foren nombrosos els assassinats de religiosos i de sacerdots. La persecució comporta, a més, la pèrdua d'una part molt important del patrimoni cultural de l'Església diocesana, amb la crema d'esglésies, arxius parroquials i obres d'art. L'afecció de l'Església a la causa carlina durant el període posterior comprometé la seva acció pastoral, bé que durant el Trienni Liberal s'alimentà una tendència de caire liberal entre el clergat barceloní. La reacció absolutista del 1823 perseguí durament el clergat liberal a través del governador de la mitra, Pere Josep Avellà. El 1835, el decret de desamortització dels béns dels ordes religiosos provoca l'exclaustració de nombrosos convents i monestirs, seguida de la crema de molts d'ells. Posteriorment, el bisbe Pedro Martínez de Sanmartín establí una nova divisió parroquial de la ciutat de Barcelona, en virtut de la qual moltes de les antigues esglésies monacals i conventuals foren reconvertides en parròquies. La diòcesi conegué noves reestructuracions els anys 1867, 1924, 1931 i 1948. El conflicte entre liberals i absolutistes perdura encara sota el pontificat de Josep Domènec Costa i Borràs (1848-1857), que s'oposà als liberals i fou exiliat.

Segle XX

- Entre el 1878 i el 1908, la tendència integrista dels bisbes barcelonins experimenta un cert retrocés, especialment en els governs d'Urquinaona, Català, Morgades i Casañas, i alhora es reinicia un procés de recatalanització de l'Església. Tanmateix hom no aconseguí aturar el nou brot anticlerical que es manifestà en la crema de convents el juliol de 1909, succés conegut com la Setmana Tràgica.

- Un nombrós sector de l'Església catalana continuà treballant en favor de la renovació pastoral i cultural. Es promogueren el I Congrés litúrgic de Montserrat (1915), l'expansió de l'obra del Foment de Pietat Catalana i l'inici de les versions bíbliques modernes al català. Hi hagué oposició a la imposició del castellà en la predicació i la catequesi que pretenia portar a terme la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930), fet que causà conflictes i persecució d'alguns dels membres més avançats del clergat. L'obertura pastoral de pensament es veié frenada durant el pontificat del bisbe Irurita, nomenat durant la dictadura. L'esclat de la guerra civil de 1936-39 interrompé la vida diocesana. La majoria de les esglésies i convents foren cremats i saquejats i les víctimes foren nombroses, especialment els dos primers mesos de la guerra: el mateix bisbe Irurita, 277 sacerdots, 537 religiosos i 46 religioses de la diòcesi, a més de nombrosos seglars relacionats amb l'Església. Aquesta, reduïda a la clandestinitat, fou dirigida per l'oratorià J.M. Torrent, que havia estat nomenat vicari general pel bisbe Irurita un cop esclatada la revolta. A partir del 1937 s'obrí un període de no tant ferotge persecució. S'establí una església basca catòlica. La fi de la guerra comportà un procés de reconversió política i cultural

de l'Església, afectà en les altes jerarquies al nou règim. L'organització clandestina de l'Església que en part havia funcionat durant la guerra va ser substituïda per una nova jerarquia, imposada pel govern franquista, que des del 1941 assolí el dret de presentació de bisbes. El primer bisbe administrador — no titular— fou monsenyor M. Díaz de Gómara. El seu successor Gregorio Modrego Casaus, fou el gran promotor d'una important reforma en l'ordenació parroquial de Barcelona (1948), basada en la recuperació i restauració de les antigues esglésies i en l'erecció de més de cent noves parròquies, necessàries per acollir el creixement de població que experimentava la ciutat. També fou el principal artífex del XXXV Congrés Eucarístic Internacional, celebrat a Barcelona el 1952. Durant la dècada del 1960, la diòcesi conegué una nova tendència més favorable als valors autòctons, acollida principalment per l'abadia de Montserrat, i que cristal·litzà en els moviments avançats d'Acció Catòlica (JOC, JAC, GOAC) i en la Delegació Catalana de l'Escoltisme. Fou una època de gran impuls intel·lectual religiós i àdhuc cultural promogut per grans eclesiàstics com Bonet Muixi, Trens, Alavedra, Eudal Serra, Batlle, Carreras, Anglés, Sanabre... Amb l'elevació al bisbat de l'arquebisbe Marcelo González Martín es produïren discussions polítiques; tanmateix la seva actuació vers l'estructura eclesial representa una bona embranzida en la creació d'institucions com ara la facultat de Teologia de Barcelona. Conflictes anteriors se suavitzaren amb el nomenament de quatre bisbes auxiliars catalans (Josep Campmany, Ramon Daumal, Josep Maria Guix i Ramon Torrella). La celebració del Concili Vaticà II donà un aire de renovació a l'Església catalana i impulsà la diòcesi barcelonina vers noves directrius. Alhora, l'afebliment del règim franquista i la seva fi obriren noves perspectives a l'Església. El nomenament de l'arquebisbe Narcís Jubany (1973-1990) fou bon inici per a l'obertura de l'Església barcelonina a la cultura catalana sense les contradiccions polítiques dels períodes anteriors. L'arquebisbe de Barcelona, cardenal Ricard Maria Carles, anteriorment bisbe de Tortosa, prengué possessió el 1990. El 1992 l'arquebisbe Ricard Maria Carles dividí en quatre demarcacions episcopals, les antigues 14 zones pastorals, regides per cinc bisbes auxiliars, nomenats tots ells durant el seu pontificat: Barcelona ciutat i Barcelona sud, (Jaume Traserra i Pere Tena) Barcelona nord i Maresme (Joan Carrera), Vallés (Carles Soler) i Baix Llobregat, Penedès, Garraf (Joan Enric Vives). L'any 1995 es va celebrar, conjuntament amb les altres diòcesis catalanes, el Concili Provincial Tarraconense, que ha tingut un notable ressò en l'àmbit eclesial. L'any 2004 (15 de juny) el papa Joan Pau II desmembrà l'arquebisbat de Barcelona en tres diòcesis: una metropolitana i altres sufragànies. Són la de Terrassa i la de Sant Feliu del Llobregat. El primer bisbe metropolità nomenat pel mateix papa Joan Pau II és el Dr. Lluís Martínez Sistach nascut a Barcelona el 1937.

Fets eclesiàstics de rellevància

304: Martiris de santa Eulàlia de Barcelona i de sant Cugat.

343: Pretextat de Barcelona amb Osi de Còrdova, assisteixen al concili de Sàrdica que va tractar del semiarrianisme i de l'exili de sant Atanasi.

350 (?): Inici del pontificat de sant Pacià de Barcelona.

393, desembre, 25: En la catedral de Barcelona, el bisbe Lampi ordenà sacerdot de Barcelona a sant Paulí de Nola.

400, setembre, 7: El bisbe Lampi de Barcelona assisteix al concili I de Toledo.

415: Ataülf, rei dels visigots, mor assassinat a Barcelona. Ataülf estava casat amb Gal·la Placídia que "va instituir" un bisbe catòlic (Sigesari) en la diòcesi de Barcelona.

450: Ègara, nova diòcesi es desmembra de la de Barcelona.

450: Nundinari, bisbe de Barcelona, ordena nou bisbe de Ègara a Ireneu.

465: Concili de Roma celebrat a Santa Maria la Major sota la presidència de sant Hílar papa, en el qual es prohibeix que Ireneu sigui considerat bisbe de Barcelona. Aquest torna de nou al seu anterior bisbat de Ègara.

507: El rei visigot Gesaleic, va traslladar el seu capital del regne visigot de Narbona a Barcelona.

516: Sant Nebridi de Ègara i Agrici de Barcelona assisteixen al concili de Tarragona.

540: Concili I de Barcelona.

551: Atanagild, rei visigot, va establir la capital del seu regne a Toledo. Abans la capital era Barcelona.

589, maig, 8: Els bisbes Sofroni de Ègara (catòlic) i Ugno de Barcelona (arrià) van assistir al concili III de Toledo. Ugno va abjurar de la confessió arriana.

599: Concili II de Barcelona.

615: Concili de Ègara en el que van assistir catorze bisbes (o delegats) de les diòcesis de la província Tarragonina.

633: Juan, prevere de Barcelona, va assistir al concili IV de Toledo en representació del bisbe Sever de Barcelona.

656, desembre: Quirze, bisbe de Barcelona, va assistir al concili X de Toledo.

689: Mor Idalaci, bisbe de Barcelona.

691: Juan, bisbe de Ègara, va assistir al concili de Saragossa.

712: Invasió sarraïna de Barcelona.

801: Lluís I el piadós reconquesta la Barcelona dels sarraïns.

860: Adaülf, bisbe de Barcelona, assisteix al concili de Tuzey (França).

874: Frodoí, bisbe de Barcelona, assisteix a l'assemblea de Attigny (regne franc)

877, octubre, 23: Frodoí, bisbe de Barcelona, assisteix al concili de Troyes. Es va establir la canònica de Barcelona. Almenys és la primera vegada que és esmentada.

877: Frodoí, bisbe de Barcelona, trasllada les relíquies de Santa Eulàlia de Barcelona de l'església de les Arenes a la Catedral. Aquesta tindrà dos titulars: Santa Creu i Santa Eulàlia.

878: En un document de Lluís el tartamut es cita el monestir de Sant Cugat.

888: Montserrat va ser donat al monestir de Ripoll per Guifré el Pilós.

904: Consagració de l'església parroquial de Parets del Vallès.

946: L'església monestir-parròquia de Sant Pere de las Puel·les de Barcelona és consagrada.

965 c.: Concili de Barcelona en contra del fals arquebisbe de Tarragona Cesàri de Santa Cecília de Montserrat. En ell va assistir Pere, bisbe de Barcelona.

977: Vives, bisbe de Barcelona, assisteix a la tercera consagració de l'església de Ripoll.

985, juliol, 6: Ràtzia de Almanzor a la ciutat de Barcelona: Aquesta ciutat és incendiada i els seus habitants fets presoners o esclaus dels moros.

989: El bisbe Vives de Barcelona demana al papa que es reconegui la independència eclesiàstica amb relació a Narbona.

1010, juny, 21: Ràtzia cristiana contra Còrdova. Van assistir com guerrers la totalitat de bisbes catalans. Entre ells Aeci

1011: Una butlla de papa Sergi IV confirma la possessió de Montserrat a favor de l'abat de Ripoll.

1058, novembre, 18: Consagració de la catedral de Barcelona. Era bisbe d'aquesta ciutat Guislabert i comtes de Barcelona: Berenguer I i Almodís.

1060: Naixement d'Oleguer que serà el sant bisbe de Barcelona.

1070: Montserrat es converteix en priorat incorporat a Sant Víctor de Marsella.

1078: Concili de Girona on es condemna la simonia i en el qual va assistir el bisbe Umbert de Barcelona.

1108, juliol, 17: Sant Oleguer era prior de Sant Adrià del Besós. En el 1109 va passar a ser abat de Sant Ruf d'Avinyó en la Provença.

1115: Ramon Guillem, bisbe de Barcelona, mor lluitant en la conquesta de Mallorca capitanejat per Ramon Berenguer III i pels pisans.

1118, gener, 23: Ramon Berenguer III va cedir la ciutat i el principat de Tarragona a sant Oleguer.

1118, març, 28: El papa Gelasi II concedeix a sant Oleguer gràcies a la butlla "Tarrachonensis civitatis" l'arquebisbat de Tarragona i el pal·li.

1119: Oleguer assisteix al concili de Reims.

1119: Oleguer assisteix al Concili de Tolosa.

1120 (?): Sant Oleguer visita Terra Santa i assisteix al concili de Siquem.

1123, març, 18: Sant Oleguer assisteix al concili ecumènic del Laterà que conjuntament amb el tractat de Worms (1122) signifiquen el final de la lluita de les investidures.

1126: Concili mixt de Barcelona, en el qual es posa en pràctica la reforma gregoriana a Catalunya. Sant Oleguer assisteix a l'esmentat concili i ho presideix amb el comte de Barcelona.

1129, març, 14: El normand Robert el Bordet rep de sant Oleguer el principat de Tarragona.

1130, novembre, 18: Sant Oleguer assisteix al concili de Clermont.

1134, abril, 15: L'arquebisbe sant Oleguer i el comte Ramon Berenguer IV concedeixen als templers poder establir-se als territoris de Barcelona i en els de la sobirania de Ramon Berenguer IV.

1137, març, 7: Sant Oleguer bisbe de Barcelona i arquebisbe de Tarragona mor al palau episcopal de Barcelona.

1148: Guillem de Torroja, bisbe de Barcelona, va participar en la presa de Tortosa als sarraïns.

1149: Guillem de Torroja bisbe de Barcelona va participar en la presa de Lleida als sarraïns.

1151: Els templers s'estableixen a Palau-Solitar de la diòcesi de Barcelona.

1218, agost, 10: En l'altar més gran de la catedral de Barcelona davant la presència del rei Jaume I i del bisbe Berneguer Palou II es va fundar l'ordre de la Mercè. Sant Pere Nolasc va ser el primer mercedari i fundador de l'ordre que va jurar complir els vots de la Mercè.

1218: Jaume I nomena a Berenguer de Palou II (bisbe de Barcelona), conseller real i canceller de la corona aragonesa-catalana.

1228: Pere de Centelles, bisbe de Barcelona, va acompanyar a Jaume I en la conquesta de Mallorca i en el lloc de Castelló.

1235: Gregori X per la butlla "Devotionis vestrae", reconeix l'ordre de la Mercè (masculina)

1261: Va néixer a Barcelona el primer convent de les mercedàries. La seva fundadora era santa Maria de Cervelló (Santa Maria dels Socors)

1280: Pere II d'Aragó sol·licita a la Santa Seu que Oleguer sigui canonitzat.

1281, desembre, 8: Arnau de Gurb, bisbe de Barcelona, va decretar dia de precepte la festa de la Puríssima en el bisbat.

1298, maig, 1: Bernat Pelegrí col·loca la primera pedra de la catedral gòtica de Barcelona. Era rei Jaume II.

1303, febrer, 17: Ponç de Gualba és ordenat bisbe de Barcelona.

1303, maig, 4: Ponç de Gualba, bisbe de Barcelona, decreta que concedeix indulgències a quants contribueixin amb les seves almoines a la construcció de la catedral gòtica.

1319: S'inicien les obres de construcció de l'Església de Santa Maria del Pi, sent bisbe Ponç de Gualba.

1324, octubre, 1: Ponç de Gualba va instituir els arxidiaconats de Santa Maria del Mar, del Penedès i del Vallés.

1326: Fundació del monestir Santa Maria de Pedralbes. En ell van habitar les monges de Sant Antoni i Santa Clara de Barcelona. Va ser fundat per Elisenda de Montcada

1329. març, 25: S'inicien les obres de Santa Maria del Mar, sent bisbe de Barcelona Ponç de Gualba.

1334: Ponç de Gualba, bisbe de Barcelona, mor havent construït, almenys, dos trams i la cripta de la catedral gòtica.

1339, juliol, 10: Es van col·locar definitivament en el sepulcre de la cripta de la catedral de Barcelona el cos de Santa Eulàlia. Era bisbe Ferrer d'Abella i rei d'Aragó, Pere III.

1345: S'inicia el temple gòtic de Sant Just i Sant Pastor de Barcelona.

1348, maig, 2: La pesta negra s'estén a Barcelona. Processó de rogatives per la pesta.

1348, maig: Motí contra els jueus del Call de Barcelona.

1364: Elisenda de Montcada, viuda de Jaume II i fundadora de Santa Maria de Pedralbes, mor a Barcelona.

1383: L'orfebre Francesc Vilardell acaba la creu processional més gran de santa Eulàlia de Barcelona.

1388: Ramon de Escalles, bisbe de Barcelona, jura fidelitat a l'antipapa Clement VII d'Avinyó, estant present el cardenal Luna.

1390: S'acaben les obres de Santa Maria del Mar, sent bisbe de Barcelona Ramon de Escalles.

1391: Atac contra el call dels jueus de Barcelona. En ell pràcticament va finalitzar la vida dels jueus a Barcelona. Era bisbe Ramon de Escalles. El call va ser arrasat el 5 d'agost de 1391.

1393: Fundació del monestir de sant Jeroni de la Vall d'Hebron amb la protecció de la reina Violant.

1401: Es crea l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona.

1408: Joan Ermengol, bisbe de Barcelona, i Martí l'Humà, rei d'Aragó, van traslladar les relíquies de sant Sever de sant Cugat a la catedral de Barcelona

1409, setembre, 19: L'antipapa Benedicte XIII (papa Luna) entra a Barcelona amb gran pompa, mentre que en Trepitja la seva efígie és cremada per considerar-lo herètic i cismàtic.

1410, febrer, 10: Francesc de Blanes, bisbe de Barcelona, mor a causa de la pesta de la ciutat.

1420: Terratrèmol a Barcelona. Era bisbe Francesc Climent Çapera (Sapera) que tenia el títol de Patriarca i que va ser de nou bisbe de Barcelona després del cisma fins al 1430.

1427, febrer, 2: La rosassa de Santa Maria del Mar es desploma per un terratrèmol, 25 persones moren aixafades per ell.

1430, desembre, 18: El patriarca Francesc Climent Çapera, arquebisbe de Barcelona mor en aquesta ciutat. Té fama de sant.

1433: Fundació de la Cartoixa de Montalegre (Tiana).

1453: S'acaben les obres de Santa Maria del Pi de Barcelona sent bisbe Jaume Girard.

1483: Tomás de Torquemada, és nomenat Inquisidor General de Catalunya sent bisbe Gonzalo Fernández Heredia.

1492, novembre, 1: El rei Ferran el Catòlic va patir un atemptat a la porta de Sant Iu de la Catedral de Barcelona.

1519: Celebració en el cor de la catedral de Barcelona del capítol de cavallers del Toisó, amb assistència del rei Carlos I.

1522: El temple de Sant Just i Sant Pastor de Barcelona és beneït.

1525, finals: Sant Ignasi va estar a Barcelona fins a finals de 1525, el seu mestre era Mn. Ardévol i vivia a casa de Agnès Pasqual, a la qual considerava com la seva segona mare.

1539: El pare Jesuïta Antonio de Araoz es va establir a Barcelona fundant el primer col·legi.

1544 i 1555: Fundació del col·legi de Betlem i de l'Església de Ntra. Senyora de Betlem a la Rambla de Barcelona.

1546, juny, 20: Jaume Cassador és ordenat bisbe de Barcelona.

1553: Els jesuïtes s'estableixen a la Rambla de Barcelona.

1561, gener: Guillin Cassador és nomenat bisbe de Barcelona.

1561, octubre, 24: Guillem Cassador, bisbe de Barcelona, comença a assistir al concili Tridentí.

1571, octubre, 7: Batalla de Lepant. Sant Crist de Lepant de Barcelona.

1578: Els caputxins s'estableixen fora murs a prop de la porta de Jonquera de Barcelona.

1578: Fundació dels caputxins en Sarrià (Barcelona).

1592: Consagració de l'actual església del monestir de Montserrat.

1593: Fundació del Seminari Conciliar (Tridentí) de Barcelona, sent bisbe Joan Dimes Loris.

1609: Fundació dels franciscans recoletos a Terrassa.

1627: Pesta a Barcelona, sent bisbe Joan Sentis.

1628: Urbà VIII canonitza a sant Pere Nolasc, fundador de l'ordre de la Mercè.

1640, juny, 7: "Corpus de sang". Alçament popular contra Felip IV. Era bisbe de Barcelona García Gil Manrique que era a la vegada virrei.

1675: Sant Oleguer és canonitzat.

1685: Benet Ignasi de Salazar, bisbe de Barcelona, concedeix permís perquè s'edifiqui l'església de Sant Sever de Barcelona.

1698: Benet de Sala i de Caramany que era abat de Montserrat va ser nomenat bisbe de Barcelona. Va ser exiliat, però el papa ho va nomenar cardenal.

1731: El cirurgià de l'Hospital de Santa Cruz de Barcelona, Francisco Darder, funda (pel seu testament) la causa pia Darder (o "Darderes").

1740: Francesc del Castillo i Vintimilla, bisbe de Barcelona, és nomenat pel rei vicari general dels exèrcits espanyols.

1766: Josep Climent és nomenat bisbe de Barcelona.

1767, abril, 2: Els jesuïtes són expulsats de Barcelona.

1772: El bisbe de Barcelona Josep Climent funda la Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona.

1775: Fèlix Amat de Palau és nomenat primer bibliotecari de la Biblioteca Pública Episcopal de Barcelona, càrrec que li va succeir el seu nebot Ignasi Torres Amat.

1779, novembre, 19: Mor el cèlebre arxiver diocesà Dr. Antoni Campillo.

1793: Teresa Cortés funda la congregació femenines de les Hospitalàries de la Santa Creu.

1800: La muntanya de Montserrat amb el seu monestir i les parròquies de Marganell i de Monistrol van passar a la jurisdicció de Barcelona. Abans ho eren del bisbat de Vic.

1808: Pau Sihar és nomenat bisbe de Barcelona, però no va poder prendre possessió a la ciutat (a causa dels francesos). Va prendre possessió des de Vilafranca, el 6-XI-1808.

1809, juny: Ajusticiament (per part dels francesos a Barcelona) dels patriotes Mn. Pou i Mn. Gallifa amb els ciutadans Massant i Aulet i el subtingent Navarro. (Monument ubicat enfront de la catedral al carrer del bisbe).

1812, gener, 26: Catalunya va ser annexionada a França i dividida en quatre departaments: el del Ter, amb capital a Girona; el del Segre, amb capital en Puigcerdà; el de Montserrat, amb capital a Barcelona i el de Boques de l'Ebre, amb capital a Lleida.

1814, març, 7: Arran de la invasió napoleònica les religioses de Barcelona van ser expulsades dels respectius hospitals o de les seves cases pels francesos i van ser traslladades totes al monestir de Pedralbes.

1821, segon semestre: La pesta es va estendre a Barcelona.

1835, juliol, 25: Crema de convents a Barcelona.

1835, setembre: Desamortització de Mendizabal. Era bisbe de Barcelona Pedro Martínez de San Martín.

1850: Costa i Borràs és nomenat bisbe de Barcelona.

1855, juliol, 4: Pastoral d'Antoni Palau Térmens, bisbe de Barcelona, en ocasió de la primera vaga general de teixidors.

1859: Ana M. Ravell va fundar les Franciscanes missioneres de la Immaculada Concepció a La Garriga.

1860: Lutgarda Mas amb Pere Nolasc Tenes, van fundar les Mercedàries missioneres de Sant Gervasi.

1865: Pantaleón Montserrat, bisbe de Barcelona, es va bolcar caritativament a favor dels empestats.

1870: Pantaleón Montserrat va participar en el Concili Vaticà I.

1870, juliol, 21: El bisbe de Barcelona Pantaleón Montserrat mor en Frascati (Itàlia) després d'haver subscrit en el Concili Vaticà I el dogma de la infal·libilitat pontifícia.

1875: El bisbe de Barcelona Fra Joaquim Lluç Garriga va fundar el "Institut català d'artesans i obrers".

1878: Teresa Guasch amb Teresa Toda van fundar les Terciàries carmelites de Sant José.

1881: Coronació canònica de la imatge de la Mare de Déu de Montserrat proclamada patrona de Catalunya.

1883: Els Salesians a petició del bisbe Català Albosa de Barcelona van fundar les primeres escoles professionals.

1884: Sardà i Salvany escriu el llibre El Liberalisme és pecat

1885: Còlera a Barcelona sent el seu bisbe Dr. Català Albosa. Reacció caritativa dels capellans, hospitals, religioses, seglars voluntaris.

1896: Isabel Ventosa cofundadora de la congregació femenina de les germanes missioneres franciscanes de la Nativitat de Ntra. Senyora ("Darderes").

1900, gener, 6: El bisbe Morgades de Barcelona, va publicar una pastoral recomanant l'ús de la llengua catalana en l'ensenyament del catecisme.

1905, desembre 24: El cardenal Salvador Casañas de Barcelona quan sortia de la catedral de Barcelona va ser objecte, en els claustres, d'un atemptat del qual, afortunadament, va sortir il·lès.

1909, juliol, 19-25: Setmana Tràgica a Barcelona.

1911: I Congrés d'art cristià de Catalunya, sent bisbe de Barcelona Juan Laguarda.

1914: El Dr. Reig, bisbe de Barcelona, va fundar la revista parroquial d'Acció Social.

1916: El Dr. Reig, bisbe de Barcelona, va crear el Museu Diocesà d'Art Sagrat.

1917: Fundació de l'Associació Escolar per a normalistas (mestres) i estudiants.

1918: El bisbat de Barcelona crea la Federació Catòlica Agrícola

1931, desembre, 4: Es comença a editar la revista Flama de la Federació de Joves Cristians de Catalunya.

1936, juliol, 19: Inici de la persecució religiosa de la guerra civil del 1936-1939.

1936, desembre, 3: El Dr. Manuel Irurita, bisbe de Barcelona —segons la versió més versemblant— va ser afusellat al cementiri de Montcada.

1939, gener, 26: Les tropes del general Franco entren a la ciutat de Barcelona.

1942, desembre, 30: El Dr. Gregorio Modrego Casaus és nomenat bisbe de Barcelona.

1947: La Mare de Déu de Montserrat és entronitzada.

1948: El Dr. Gregorio Modrego Casaus va crear a Barcelona l'Escola de Magisteri de l'Església.

1951: Creació de l'Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona.

1952, maig, 26-juny, 1: XXXV Congrés Eucarístic Internacional de Barcelona.

1952, setembre, 22: Habitatges del Congrés Eucarístic Internacional. Fundació de l'arquebisbe Gregorio Modrego Casaus.

1953: Com a conseqüència del concordat entre la Santa Seu i l'Estat Espanyol amb efecte des del 1957, les parròquies de Sant Llorenç Savall, Gallifa, Sant Feliu de Codines, Montmany, El Figaró, Vilanoveta del Camí, La Pobla de Claramunt van passar a la diòcesi de Vic i Arenys de Mar a Barcelona.

1956, gener, 22: El Dr. Narcís Jubany és consagrat bisbe auxiliar de Barcelona a la mateixa catedral de la ciutat comtal.

1962: L'arquebisbe-bisbe de Barcelona, Dr. Modrego Casaus, participa en el Concili Vaticà II.

1966, febrer, 27: Nomenament del Sr. Marcelo González Martín com bisbe coadjutor de Barcelona.

1966, març, 9-11: 500 estudiants i 30 convidats es tanquen en el convent de caputxins de Sarrià de Barcelona per constituir un sindicat democràtic d'estudiants.

1966, maig, 11: Un centenar de capellans es van manifestar en la Via Laietana de Barcelona.

1971, desembre, 4: El Dr. Narcís Jubany és nomenat arquebisbe de Barcelona.

1989: Celebració de l'exposició Millenium.

1989: Inauguració de la seu del Museu Diocesà de Barcelona a l'edifici de la Pia Almoina, al costat de la catedral.

1990, març, 23: Monsenyor Ricard M. Carles és nomenat arquebisbe de Barcelona.

1992: L'arquebisbe Ricard Maria Carles va dividir la diòcesi de Barcelona en quatre demarcacions episcopals, regides per bisbes auxiliars: Barcelona Ciutat i Barcelona Sud, Barcelona Nord, El Maresme, Vallés, Baix Llobregat, Penedès i Garraf.

1992: Jocs Olímpics. Creació de la parròquia de Sant Abraham a la zona residencial olímpica.

2004: Inauguració del Museu de Montserrat.

2004, juny, 15: Desmembrament de l'antiga diòcesi de Barcelona en una arxidiòcesi metropolitana (Barcelona) i dos diòcesis sufragànies (Terrassa i Sant Feliu de Llobregat)

2004, juny, 15: Barcelona es converteix en cap o seu metropolitana de la nova província de Barcelona. De l'antic territori diocesà es desmembren dues noves demarcacions diocesanes o bisbats (sufragànies de Barcelona): Terrassa i Sant Feliu de Llobregat.

2004, juny, 15: Nomenament de Monsenyor Agustí Cortés bisbe de Sant Feliu de Llobregat.

2004, juny, 15: Nomenament de Monsenyor Josep Àngel Saiz bisbe de Terrassa.

2004, juny, 15: Nomenament del Dr. Lluís Martínez Sistach com arquebisbe metropolità de Barcelona.

2007, novembre, 23: Monsenyor Lluís Martínez Sistach fou creat cardenal pel papa Benet XVI

2010, novembre, 7: El papa Benet XVI consagra personalment la basílica de la Sagrada Família de Barcelona.

Episcopologi de Barcelona: Bisbes no documentats: San Eteri (deixeble de l'Apòstol Santiago, any 37), San Teodosi (al voltant de l'any 94), Aulo Víctor (any 139), Actius, Teolicus, Alexandre I, Luci, Totxa, Deodat I, Teodoric, Deodat II, Peneguardo, Pusio, Alexandre II, Albert, Armengald, Gandimar, Guillem, Sant Sever (c. 290-304). Bisbes documentats: Pretextat (mencionat l'any 343), Pacià (v 379-392), Lampi (394-400), Sigisari (mencionat el 415), Nundinari (mort abans del 465), Ireneu (465), Agrici (516-517), Nebridi (540-a 546), Patern (mencionat el 546), Ugne (v 580-589 arrià; 589-599 catòlic), Emila (610-614), Sever II (620-633), Oia (636-638), Quirze (640-666), Idali (683-689), Laülf (mencionat el 693), Joan (850), Adaulf (850-860), Frodoí (861-890), Teodoric (904-937), Guilarà (937-959), Pere (962-973), Vives (974-995), Aeci (995-1010), Deudat (1010-1029), Gaudall Domnuç (1029-1035), Guislabert (1035-1062), Berenguer (1062-1069), Umbert (1069-1086), Bertran (1086-1094), Folc II de Cardona (1096-1099), Berenguer Bernat (1100-1106), Ramon Guillem (1107-1114), Sant Oleguer (1116-1137), Arnau Ermengol (1138-1143), Guillem de Torroja (1144-1171), Bernat de Berga (1172-1188), Ramon de Castellvell (1189-1199), Berenguer de Palou I (1200-1206), oncle del bisbe de 1212-1241, Pere de Cirac (1207-1211), Berenguer de Palou II (1212-1241), nebot del bisbe de 1200-1206, Pere de Centelles (1241-1252), Arnau de Gurb (1252-1284), Guerau de Gualba (1285), Bernat Pelegrí (1288-1300), Ponç de Gualba (1303-1334), Ferrer d'Abella (1334-1344), Bernat Oliver (1345-1346), Miquel de Ricomà (1346-1361), Guillem de Torrelles (1361-1369), Berenguer d'Erill (1369-1370), Pere de Planelles (1371-1385), Ramon d'Escales (1386-1389), Joan Ermengol (1389-1408), Francesc de Blanes (1408-1410), Francesc de Climent, dit *Sapera* (1410-1415), 1r període, Andreu Bertran (1415-1419 1r període, el 1416 va ser President de la Generalitat de Catalunya, Francesc de Climent, dit *Sapera* (1419-1429 2n període), Andreu Bertran (1431-1433 2n període), Simó Salvador (1433-1445), Jaume Girard (1445-1456), Joan Soler (1458-1463), Joan Ximenis Cerdà (1464-1472), Roderic de Borja (1472-1478), Gonzalo Fernández i de Heredia (1478-1490), Pere Garcia (1490-1505), Enric de Cardona i Enríquez (1505-1512), Martín García (1512-1521), Guillem Ramon de Vic (1521-1525), (coadjutor 1519-1521), Silvio Passerini (1525-1529), Lluís de Cardona i Enríquez (1529-1531, era Abat de Santa Maria de Solsona i President de la Generalitat de Catalunya els anys 1524-1527), Joan de Cardona (1531-1546), Jaume Caçador (1546-1561), Guillem Caçador (1561-1570), Martín Martínez del Villar (1573-1575), Joan Dimes Lloris (1576-1598), Ildefons Coloma (1599-1604), Rafael de Rovirola (1604-1609), Joan de Montcada (1610-1612), Lluís de Sanç i Còdol (1612-1620), Joan Sentís i Sunyer (1620-1632), Garcia Gil de Manrique i Maldonado (1633-1651). Va ser el 92è. President de la Generalitat de Catalunya (1632-1635), Ramon de Sentmenat i de Lanuça (1655-1663), Ildefons de Sotomayor (1664-1682), Benet Ignacio i de Salazar (1683-1691), Manuel de Alba (1693-1697), Benet de Sala i de Caramany (1698-1715), Cardenal, Didac de Astorga i Céspedes (1716-1720, Cardenal), Andreu de Orbe i Larreategui (1720-1725), Bernard

Ximénez i de Cascante (1725-1730), Gaspar de Molina i Oviedo (1731-1734, procedent del bisbat de Santiago de Cuba, cardenal), Felip de Aguado i Requejo (1734-1737), Francesc del Castillo i Vintimilla (1738-1747), Francesc Díaz Santos i del Bullón (1748-1750), Manuel López i de Aguirre (1750-1754), Asensi Sales (1755-1766), Josep Climent i Avinent (1766-1775), Gabí de Valladares i Mejía (1775-1794), Eustaqui de Azara (1794-1797 procedent del bisbat d'Eivissa), Pere Díaz i Valdés (1798-1807), Pau de Sitjar i Ruata (1808-1831), Pere Martínez i de San Martín (1833-1849), Josep Domènec Costa i Borràs (1850-1857, procedent del bisbat de Lleida), Antoni Palau i Térmens (1857-1862), procedent del bisbat de Vic, Pantaleó Montserrat i Navarro (1863-1870, procedent del bisbat de Badajoz), Joaquim Lluch i Garriga (1874-1877, procedent del bisbat de Salamanca), Josep M. de Urquinaona i Bidot (1878-1883, procedent del bisbat de les Illes Canàries), Jaume Català i Albosa (1883-1899, procedent del bisbat de Cadis), Josep Morgades i Gili (1899-1901, procedent del bisbat de Vic), Salvador Casanas i Pagès (1901-1908, procedent del bisbat d'Urgell, cardenal), Joan Laguarda i Fenollera (1909-1913, procedent del bisbat de Jaén), Enric Reig i Casanova (1914-1920), Ramon Guillamet i Coma (1920-1926, procedent del bisbat de Còrdova), Josep Miralles i Sbert (1926-1930, procedent del bisbat de Lleida, coadjutor 1925-1926), Manuel Irurita i Almandoz (1930-1936, procedent del bisbat de Lleida, mort assassinat), Miquel de los Santos Díaz i Gómara (1939-1942 bisbe de Cartagena, administrador apostòlic), Gregorio Modrego i Casaus (1942-1967 des de 1952 arquebisbe *ad personam*, des de 1964 arquebisbe *sede plena*), Marcelo González i Martín (1967-1971, procedent del bisbat d'Astorga, coadjutor 1966-1967), Narcís Jubany i Arnau (1971-1990, procedent del bisbat de Girona, cardenal), Ricard Maria Carles i Gordó (1990-2004, procedent del bisbat de Tortosa, cardenal), Lluís Martínez i Sistach (2004-..., procedent de l'arquebisbat de Tarragona, cardenal).